

Čís. 9266.

Nárok na povinný podíl není nárokem dědickým, nýbrž pohledávkou a jest věcí svéprávného nepominutelného dědice, by se této pohledávky domáhal patřičnou cestou. Není úkolem pozůstalostního soudu, by, jde-li o svéprávného nepominutelného dědice, povinný díl z úřadu zjistil, nýbrž může odevzdati pozůstalost bez zajištění povinného dílu a vůbec bez ohledu naň. Jest věcí svéprávného nepominutelného dědice, by za pozůstalostního řízení užil práv příslušejících mu podle §§ 784, 804, 812 obč. zák. Neměl-li se pozůstalostní soud zabývatí povinným dílem, nesměl k němu přihlížeti ani v odevzdací listině.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, R II 251/29.)

Pozůstalostní soud odevzdal pozůstalost universální dědičce s tím, že povinnosti jí v závěti a v dovětku uložené s výhradou doplnění povinného podílu na pozůstalosti splní a že trpěti bude s touže výhradou právo požívání pozůstalé vdovy podle závěti a dovětku. Rekursní soud změnil k rekursu pozůstalé vdovy napadené usnesení v ten rozum, že odevzdal pozůstalost universální dědičce, jež se přihlásila k pozůstalosti s výhradou nároku na doplnění povinného podílu výminečně na základě závěti, s obmezením poživacího práva pozůstalé vdovy podle závěti a dovětku. Důvod y: V projednávaném případě jde o zůstavitelovu dceru, která podle posledního pořízení ze dne 24. ledna 1924 byla ustanovena hlavní dědičkou, při čemž nařízen odkaz požívání určitých částí pozůstalosti ve prospěch pozůstalé vdovy Heleny R-ové. V pozůstalostním řízení má soud z úřadu přihlížeti k právům nezl. nepominutelných dědiců (§§ 49, 162 nesp. říz.) a má se starati o práva osob, jichž pobyt není znám, takže před zjištěním a zajištěním povinných podílů těchto chráněných nepominutelných dědiců nesmí býti pozůstalost odevzdána. V projednávaném případě o takové poměry nejde, neboť jde o svéprávnou, známou, v O. žijící dceru zůstavitelovu, kteráž ovšem jako taková má nárok na povinný podíl, avšak nepatří ku zmíněným chráněným dědicům. Nebylo tedy úkolem pozůstalostního soudu, by zjistil povinný podíl pozůstalé dcery a mohla býti pozůstalost odevzdána bez zajištění a vůbec bez ohledu na její povinný podíl. Bylo věcí zletilé a svéprávné dědičky, by za pozůstalostního řízení užila práv, jí podle §§ 784, 804, 812 obč. zák. příslušejících. Neměl-li se pozůstalostní soud zabývatí povinným podílem, nesměl ani v odevzdací listině k němu přihlížeti. Co má odevzdací listina obsahovati, jest uvedeno v § 174 nesp. říz. a v tomto předpisu není pražádné zmínky o povinném podílu. S povinným podílem chráněných nepominutelných dědiců zabývá se nesporný patent na jiném místě v § 162, kde ustanovuje, že, povstane-li pochybnost, je-li zkrácen nezletilý nebo chráněný dědic v povinném podílu, musí býti z úřadu naléháno na výkaz o povinném podílu. Tento výkaz však v projednávaném případě odpadá, ježto jde o osobu nechráněnou,

jak již shora podotknuto. Nárok na povinný podíl není dále právem dědickým, nýbrž jen pohledávkou a jest věcí svéprávného oprávněného dědice nepominutelného, by se této pohledávky domáhal patřičnou cestou, v souzeném případě, by po případě ve sporné cestě odporoval platnosti práva požívání v objemu zůstavitelova odkazu. Otázka, byla-li pozůstalé dceři zanechána pozůstalost pod podmínkou, že si dá toto právo požívání líbiti v celku aneb jen s výhradou svého povinného podílu, závisí na rozhodnutí sporných skutečností řešitelných jen provedením určitých důkazů a musí tedy býti vyhrazena pořadu práva sporného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu universální dědičky s poukazem k důvodům rekursního soudu.

Čís. 9267.

Výpravou ve smyslu § 1231 obč. zák. jest poskytnutí prostředků k prvnímu zařízení manželské domácnosti. Podmínkou nároku na výpravu jest, by syn byl ženichem.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, R II 336/29.)

Návrhu syna, by mu otec poskytl výpravu, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V § 1231 obč. zák. jest předepsáno, že ani ženich ani jeho rodiče nejsou zavázáni ustanoviti obvěnění, že však tímž způsobem, jakým jsou rodiče nevěsty povinni dáti jí věno, náleží i rodičům ženichovým, by mu dali výpravu. Výpravou rozuměti jest poskytnutí prostředků k prvnímu zařízení manželské domácnosti. Stěžovatel míní, že slovo »ženich« přišlo do § 1231 obč. zák. jen náhodou. Názoru tomu nelze přisvědčiti. O povinnostech rodičů k manželským dětem mimo případ jejich sňatku a bez zřetele naň jednájí §§ 139 a násl. obč. zák. O povinnosti k výpravě jedná se v § 1231 obč. zák. a to v souvislosti s nastávajícím sňatkem. Správnost tohoto výkladu § 1231 obč. zák. plyne i z materialíí občanského zákoníka, a stačí stěžovatele odkázati na důvody judikátu bývalého nejvyššího soudu ve Vídni čís. 240 (čís. 1672 sb. Nowakovy), kdež vznik § 1231 obč. zák. jest podrobně vyličen. Podmínkou nároku na výpravu tedy jest, by syn, který se domáhá na rodičích výpravy, byl ženichem, by odůvodněn byl předpoklad, že skutečně uzavře sňatek. Avšak stěžovatel není již ženichem, ježto — nač rekursní soud právem poukázal — sešlo s jeho zamýšleného sňatku s dcerou Bohumila P-a a o jiném zamýšleném sňatku stěžovatel ani nemluví. Již z toho důvodu není nárok stěžovatelův na výpravu v zákoně odůvodněn.